

BOT!

Back on Track in 075

Daadkracht in preventie en repressie; gezamenlijk op weg naar een duurzame aanpak tegen ondermijnende jeugdcriminaliteit

Breed Offensief Tegen georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit (BOTOC)

Samenvatting

Pak je kans, je hebt maar één leven. Kies daarom voor je eigen carrière in plaats van een onderdeel te zijn van de georganiseerde criminaliteit. BOT! Back on Track in 075!

De gemeente Zaanstad wil haar preventieve aanpak tegen ondermijnende jeugdcriminaliteit versterken. Dit vraagt om interventies die vroegtijdig ingezet kunnen worden waarmee kan worden voorkomen dat de Zaanse jeugd al op vroege leeftijd in aanraking komt met criminaliteit waardoor zij op achterstand raken van een gezonde thuis-, school- en werksituatie.

Ter voorbereiding op de aanvraag voor gelden vanuit het Bestuurlijke Offensief Tegen Ondermijnende Criminaliteit (BOTO) heeft het adviesbureau NCOD THOP in opdracht van de gemeente Zaanstad dit projectplan geschreven op basis van een documentenanalyse, cijfermateriaal en, meest belangrijk, 25 interviews met Zaanse partners uit het veiligheids- en sociaal domein. Conclusie: er sprake is van verjonging en verharding in de criminaliteit en als we niet vroegtijdig ingrijpen bestaat de kans dat we het contact verliezen met deze doelgroep waardoor we achter de feiten aan zullen lopen. Er is behoefte aan een gerichte aanpak met een eenduidige visie en een heldere opdracht. Door een reeks aan incidenten is er een besef van urgentie en wilskracht om in gezamenlijkheid op te treden. Richt je daarbij niet alleen op de wijken die al zijn bestempeld als kwetsbaar, maar ook de wijken die de potentie hebben om kwetsbaar te worden.

De aanpak, de vijf pijlers

Op basis van dit onderzoek komen we tot vijf pijlers die inspelen op de problematiek en het voorkomen hiervan. Nu, maar ook wanneer over een jaar weer andere trends en ontwikkelingen zich voordoen. Oftewel deze interventies maken het mogelijk om mee te bewegen in het dynamische speelveld waar de partners zich in begeven en maakt de aanpak toekomstbestendig.

De aanpak kent de volgende vijf pijlers:

1. PGA: het gaat hier om een persoonsgerichte aanpak voor jongeren of kinderen die niet in aanmerking komen voor de huidige Zaanse 075 aanpak maar waar wel een duidelijk risico aanwezig is dat zij in de ondermijnende criminaliteit terecht kunnen komen.
2. Het gezin: door gezinsgerichte ondersteuning te kunnen bieden, zorgen we dat ouders weerbaar worden gemaakt en krijgen zij de handvatten en hulp aangeboden om te voorkomen dat hun kind(eren) afglijdt.
3. De school als centrale plek in de wijk: de school vormt de centrale plek in de wijk die fysiek toegankelijk is voor jongeren, ouders en professionals. In de geprioriteerde wijken zorgen we dat zorg- en veiligheidspartners vanuit een eenduidige opdracht, ieder met hun eigen taken en bevoegdheden, hun werk op straat nog gericht kunnen uitvoeren. Daarnaast betrekken we de lokale ondernemers en bewoners bij de aanpak. Enerzijds om overlast en onveiligheid in de wijk tegen te gaan, anderzijds om jongeren leer- en werkervaring te kunnen bieden.
4. De digitale (leef)wereld: we sluiten aan bij de (digitale) leefwereld van de jongeren. Professionals begrijpen de taal die wordt gesproken en komen zo via een ander kanaal ook weer in contact met de jongeren. We maken de jongeren weerbaar voor de risico's van de online wereld en pakken tegelijk digitale afpersing en andere online criminele activiteiten aan.
5. Leren en ontwikkelen: we monitoren de doelstellingen van de bovengenoemde pijlers en willen leren van het effect van de gepleegde interventies. De best practices en leerpunten houden we niet voor ons zelf maar delen ze met andere gemeenten en geïnteresseerden.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Huidige situatie	7
2.1. De Zaanse Jeugd	7
2.2. Zaanstad 'in de picture': impact op de inwoners.	7
2.3. Huidige structuren op gebied van jeugd, zorg en veiligheid.	8
3. Onderzoeksbevindingen	9
3.1. Huidige initiatieven	9
3.2. De verbinding tussen het Veiligheidsdomein en Sociaal domein	9
3.3. Wijkgerichte aanpak - kwetsbare jeugd centraal	10
3.4. (Bestuurlijk) draagvlak	10
4. Daadkracht van preventie en repressie, gezamenlijk op weg naar een duurzame aanpak	12
4.1. Wat hebben we hierin te doen	12
4.2. Verwezenlijken van de ambitie middels de vijf pijlers	13
4.3. De algemene randvoorwaarden t.a.v. de vijf pijlers	13
5. Pijler 1. Gericht op het individu 'PGA'	14
6. Pijler 2. School als centrale plek in de wijk	16
7. Pijler 3. Gezinsgerichte aanpak	19
8. Pijler 4. De digitale (leef)omgeving van de jeugd	21
9. Pijler 5. Leren en ontwikkelen, regie op een dynamische aanpak	23
9.1. Monitoren van de aanpak	23
9.2. Best practices en het delen in de Regio	23
9.3. Opdrachtgeverschap, Projectleider preventieve aanpak ondermijning	24
10. Financiële middelen	25
Bijlage	26

1. Inleiding

Samen met haar partners maakt de gemeente Zaanstad zich hard in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Met deze aanpak zijn al diverse resultaten geboekt en is een prioritering aangebracht in de thema's die het meest relevant zijn om de criminaliteit terug te dringen. Daarnaast is de gemeente inmiddels anderhalf jaar bezig met een integrale persoonsgerichte ketenaanpak (075 aanpak) waarmee wordt voorkomen dat jongeren met een strafrechtelijke achtergrond in korte tijd afglijden naar een criminele carrière. Het uiteindelijke doel is een positieve gedragsverandering bij de jongeren, recidive beperken en het voorkomen dat broertjes en zusjes afglijden.

Het onlangs gesloten Pact Poelenburg en Peldersveld is kenmerkend voor de Zaanse aanpak van kwetsbare wijken. Na het vastgestelde actieplan, drie jaar terug, is op basis van analyses de sociaaleconomische problematiek bloot gelegd en daarmee gekomen tot een opgave voor de komende 20 jaar.

In het kader van 'voorkomen is beter dan genezen' wil de gemeente, naast een repressieve aanpak, ook preventief en responsief kunnen optreden. Dit wil zij doen door zowel bestaande aanpakken te verrijken met de nieuwe interventies, als ruimte te creëren waarin nieuwe ideeën met de eenmalige BOTOOC gelden, een kans krijgen om zich in de praktijk te kunnen bewijzen. Dit moet niet leiden tot een eenmalige investering maar een start naar duurzaamheid waarin de preventieve basis wordt versterkt. In de aanpak staat de jeugd (kinderen, jongeren en

jongvolwassenen) die de potentie heeft om terecht te komen in de ondermijnende criminaliteit centraal. De bestaande en nieuwe interventies zijn gericht op het positief beïnvloeden van de beschermende factoren, het verkleinen van de risico's, en zo de voedingsbodem voor deze doelgroep zo klein mogelijk te maken. Te denken valt aan het gezin, het onderwijs, de wijk en andere betrokkene(n) die van invloed kunnen zijn op het gedrag en het handelen van de jongere(n). Dit kan niet zonder de (digitale) leefomgeving van de jongere(n) hierin te betrekken.

Het zwaartepunt van dit projectplan ligt op het weerbaarder maken van jongeren en hun omgeving. Echter zonder de facilitators, oftewel de kern, aan te pakken blijft het dweilen met de kraan open. De gemeente Zaanstad werkt daarom nauw samen met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) op het gebied van de ondermijnende criminaliteit. Wanneer we spreken over de categorie facilitators is deze divers, zij werken vaak fenomeen- en samenwerkingsverband overstijgend. De gemeente Zaanstad is actief in het bestrijden van deze vorm van ondermijnende criminaliteit. Wij zullen deze activiteiten voortzetten, te denken valt aan het sluiten van drugsbanden en het opleggen van dwangsommen aan drugsdealers op straat. Met dit project wil de gemeente Zaanstad zelf ook fungeren als facilitator. Zij wil de Zaanse jeugd een alternatief bieden en daarmee benadrukken dat een samenwerking met de gemeente meer loont dan de samenwerking met criminelen.

Dit vraagt om inzet vanuit verschillende disciplines. Daaraan gaat vooraf een goede afweging van de benodigde interventies en het nut van de investering. Bij het opstellen van dit plan zijn deze keuzes gezamenlijk gemaakt en kan gerekend worden op voldoende draagvlak.

De aanpak kent zowel concrete acties die de gemeente wil realiseren op de korte termijn, als een doorkijk naar de komende jaren waarin de gemeente resultaat wil zien in de aanpak van de ondermijnende criminaliteit. Daarmee wordt rekening gehouden met de trends en ontwikkelingen en vraagt om voldoende flexibiliteit van de betrokkenen. Het is een dynamische aanpak waarbij het van belang is dat professionals voldoende toegerust zijn om mee te gaan in de ontwikkelingen die zich voordoen, zich hier op kunnen aanpassen en vroegtijdig de criminaliteit in de kiem kunnen smoren.

Leeswijzer

Het projectvoorstel schetst eerst de huidige situatie van de gemeente Zaanstad in relatie tot dit thema. Vervolgens zullen de voornaamste bevindingen worden weergegeven op basis van het onderzoek dat is uitgevoerd ter voorbereiding op de BOTOOC aanvraag.

In hoofdstuk vier presenteren we onze aanpak aan de hand van vijf pijlers. Per pijler beginnen we met de doelstelling, de beoogde interventies, de doelgroep waar dit betrekking op heeft, aan welke indicatoren de pijler zal bijdragen en het budget voor de periode waar de aanvraag betrekking op heeft.

Tot slot geven we een overzicht van de financiële middelen en cofinanciering van de gemeente.

In de bijlage is een overzicht te vinden van de huidige maatregelen en bestaande initiatieven.

2. Huidige situatie

2.1. De Zaanse Jeugd

Als we kijken naar de jeugd in Zaanstad en de jongeren die al afglijden naar de criminaliteit dan zien we dat deze jongeren vaak op jonge leeftijd zware feiten plegen. Uit de cijfers en de interviews blijkt dat er met name sprake is van middelengebruik, dealen van drugs, openlijke geweldpleging en (seksueel-) grensoverschrijdend gedrag. We zien de problemen ontstaan in groepsverband waarbij leiders sturend zijn op de jeugd.

Zaanstad kent stedelijke problematiek die zich niet beperkt tot een bepaalde wijk of binnen de grens van de gemeente. Jongeren verplaatsen zich fysiek en digitaal en zijn hierdoor minder zichtbaar. De jeugd die te vinden zijn in de overlast gevende groepen hanteren een erecode: "er wordt niet gepraat met politie". Dit maakt het moeilijk voor politie en hulpverleners om in contact te komen met de jongeren.

2.2. Zaanstad 'in de picture': impact op de inwoners.

De afgelopen maanden en zeer recentelijk verscheen station Krommenie-Assendelft negatief in de landelijke media. De incidenten op dit station gaan echter al wat jaren terug, zo werd in de winter van 2015 naar aanleiding van een incident op station Krommenie-Assendelft een aldaar gevestigde ondernemer geïnterviewd. Hij maakte zich zorgen over vechtpartijen tussen scholieren op het perron. In het artikel benoemt hij meerdere incidenten van vandalisme, intimidatie van meisjes en jongens die harde klappen ontvangen.

December 2019 KROMMENIE - Het slachtoffer van de steekpartij in Krommenie van gistermiddag is een 15-jarige jongen. Hij werd neergestoken tijdens een uit de hand gelopen ruzie. De politie heeft drie jonge verdachten waarvan twee tevens 15-jarigen uit Krommenie opgepakt.

Mei 2020 ASSENDELFT - Buurtbewoners reageren geschokt op de heftige vechtpartij van woensdagmiddag bij station Krommenie-Assendelft, waar zo'n 50 vijftig jongeren bij betrokken waren. Vermoedelijk gaat het om een uit de hand gelopen internetruzie tussen groepen jongeren uit Assendelft en Zaandam.

Bron: NH-nieuws

Augustus 2020 - Op station Krommenie-Assendelft is een 16-jarige jongen neergestoken. Het slachtoffer raakte daarbij gewond en is naar het ziekenhuis gebracht.

Bron: Hart van Nederland

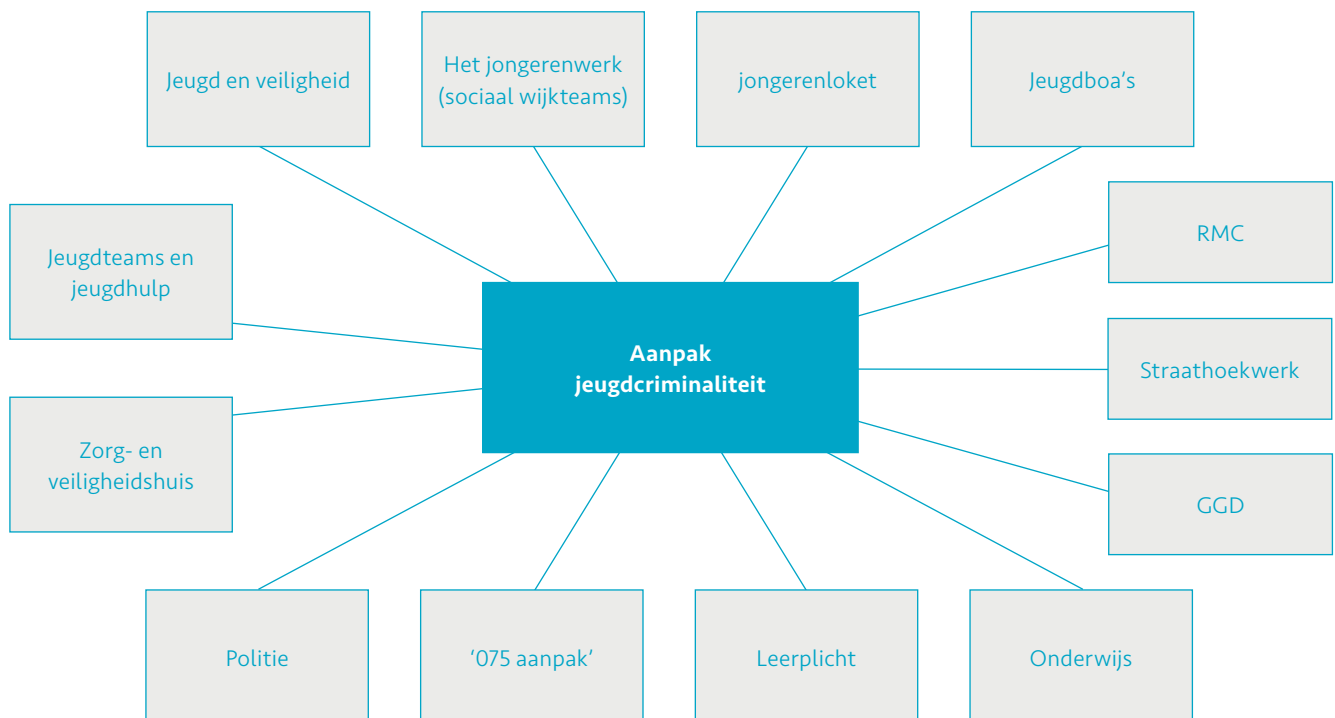
Overlast gevende jongeren zijn van elke tijd en zijn niet plaatsgebonden. Toch overheersen in de Zaanse media een aantal locaties. In het kader van de bestaande interventies is Poelenburg daar een voorbeeld van, in de zomer van 2016 kwam deze wijk in het landelijke nieuws door de voor

overlast zorgende jongeren rond de plaatselijke supermarkt, aangewakkerd door vlogs, waarop onder meer beelden waren te zien van jongeren die bewoners, inclusief een raadslid, lastigvielen en de politie treiterde. Er volgde een motie waarin het College werd gevraagd “zo snel mogelijk met een plan te komen om Poelenburg constructief en duurzaam te verbeteren en dit plan zo spoedig als mogelijk met de Raad te bespreken”. Dit heeft begin 2017 geresulteerd in het Actieplan Poelenburg en Peldersveld.

2.3. Huidige structuren op gebied van jeugd, zorg en veiligheid.

Het speelveld

De voornaamste spelers die een rol spelen in de aanpak jeugdcriminaliteit:

3. Onderzoeksbevindingen

Voor het opstellen van het projectplan zijn 25 interviews gevoerd met de betrokken partijen uit het veiligheids- en sociaal domein en het onderwijs. Samen met de beschikbare cijfers en reeds gedane onderzoeken is een goed beeld gecreëerd van de huidige en gewenste situatie en wat nodig is om hiertoe te komen. Blinde vlekken werden hiermee ingekleurd en verbindingen tussen de domeinen konden worden gelegd. Indirect hebben de interviews ertoe geleid dat we een breed gedragen aanpak kunnen realiseren.

De voornaamste bevindingen

3.1. Huidige initiatieven

Er zijn reeds verschillende goede initiatieven aanwezig in de stad waarvan ieder een positieve bijdrage levert aan het veilig opgroeien en ontwikkelen van de Zaanse jeugd. Zo laat het Pact Poelenburg en Peldersveld zien dat er middels drie opgaven, zijnde jeugd, participatie en wonen, hard gewerkt wordt aan het terugdringen van de kwetsbaarheid in deze wijken.

Speerpunten Poelenburg/Peldersveld

Specifiek voor de jeugd is de opgave om de jongeren gelijke kansen te geven, gericht op het ontplooiën van talenten.

Over het algemeen is men trots op wat er is, het vraagt echter om verdere doorontwikkeling; niet alleen gericht op deze twee wijken maar juist waar kwetsbare jongeren te vinden zijn. Dit kan zijn in de wijk maar bijvoorbeeld ook op de school elders in de stad.

Over het algemeen is er behoefte aan meer samenhang en een gezamenlijke stads breed gedragen visie, die wordt vertaald naar een eenduidige opdracht in de uitvoering op dit thema.

3.2. De verbinding tussen het Veiligheidsdomein en Sociaal domein

Uit de interviews blijkt dat de problematiek rondom jeugdcriminaliteit en ondermijning vanuit beide domeinen wordt erkend en men wil de preventieve aanpak versterken. Echter, door het ontbreken van een gezamenlijke opdracht, ontbreekt het aan een daadkrachtig optreden vanuit één overheid. Men kent nagenoeg elkaars preventieve

Uitspraken respondenten

De respondenten geven aan dat het nog ontbreekt aan een consistent geheel; het betreft een lappen-deken aan opdrachten, partijen en concurrenten en verschillende opdrachtgevers. In de loop der jaren zijn 'pleisters op pleisters geplakt' om te zorgen dat de ene aanpak functioneert met de ander. De voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- Onduidelijkheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden, wat leidt tot overlap (mede door de verschillende verstrekte opdrachten vanuit de gemeente).
- Ontbreken van eenduidig opdrachtgeverschap vanuit de gemeente.
- Versnipperde financiering door de gemeente waardoor middelen niet effectief in gezet kunnen worden.
- De informatievoorziening ontbreekt om vroegtijdig te kunnen optreden. "we lopen achter de feiten aan" waardoor steeds meer jongeren die nog niet bekend waren, in beeld komen na het plegen van een zwaar strafbaar feit.
- Er is een groepsaanpak, jongerenloket en de persoonsgerichte 075 aanpak, echter 'het middenveld' ontbreekt.
- Er wordt onvoldoende onderscheid in de benadering van criminele families en het Multi probleemgezin gemaakt.

mogelijkheden en op repressief gebied met name de bevoegdheden niet. Er zijn voldoende signalen maar men mist concrete handvatten om te kunnen optreden. Signalen over jongeren die duiden op crimineel gedrag, die worden gemeld bij de gemeente vallen nu tussen wal en schip wat leidt tot het imago van onbetrouwbaarheid.

3.3. Wijkgerichte aanpak - kwetsbare jeugd centraal

Zaanstad wordt gekenmerkt als stad met verschillende wijken waarbinnen criminele kruisbestuiving ontstaat. Overlast gevende en criminele jongeren zoeken elkaar op, zowel in de wijken, de gemeente als daarbuiten.

In Zaanstad Zuid komen de wijken Poelenburg en Peldersveld sterk naar voren als kwetsbare wijk. Door de verschillende partners wordt erkend dat in eerste instantie in Poelenburg een grote mate van kwetsbaarheid aanwezig is. Aan de hand van het Pact Poelenburg Peldersveld 2020-2040 wordt er geïnvesteerd in de kans gelijkheid, leefbaarheid en veiligheid in de wijk.

Wanneer we de focus verbreden naar andere wijken zien we aan de hand van zorg- en veiligheidssignalen dat de kwetsbaarheid zich niet beperkt tot deze wijken. Door zowel professionals als inwoners wordt aangegeven behoefte te zijn aan een soortgelijke aanpak in hun wijk en dan met name in de wijken in Zaanstad Noord.

Uit de meeste interviews ter voorbereiding van de BOTOOC-aanvraag komen de wijken Assendelft en Krommenie naar voren als potentieel kwetsbare wijk. Op dit moment ligt hier nog niet de focus waardoor nog geen uitgebreide analyse beschikbaar is. Wel wordt door de meeste partijen aangegeven dat deze twee wijken in Zaanstad Noord worden gezien als kansrijk voor een gedragen preventieve aanpak op het gebied van jeugdcriminaliteit, zodat kan worden voorkomen dat een tweede pact voor deze twee wijken nodig zal zijn. Individuele bevindingen van de respondenten schetsen al dan niet onderbouwd het beeld dat in Zaanstad Noord veel alleenstaande ouders wonen, kinderen zich onveilig voelen op het traject tussen school en thuis en dat het aantal heftige incidenten verdubbeld is. Dit beeld van Zaanstad Noord als potentieel kwetsbaar gebied wordt bevestigd door cijfers van het Zorg- en Veiligheidshuis.

In deze wijk is een VSO-school gelegen waar kwetsbare leerlingen uit Zaanstad en omgeving naar toe gaan. Het betreft hier leerlingen met zowel gedragsproblematiek als leerproblematiek die op het regulier onderwijs onvoldoende mee komen. Er is een verband tussen de leerlingen die hier op school zitten, die tevens in de 075 aanpak zitten en voor overlast zorgen in deze wijken. Dit geldt voor zowel leerlingen met een beperking als leerlingen die verwijderd zijn van het reguliere onderwijs n.a.v. het gedrag.

Wijken onder de rook van Amsterdam zoals Krommenie worden steeds vaker door criminelen uit de grote stad gebruikt als veilige schuilplaats. Krommenie ligt vlak bij het NS-station, A9 en de A8. Een half uur naar het Centraal Station in het centrum van Amsterdam of waar dan ook in de stad. Deze verschuiving van stedelijke problematiek wordt ook herkend door respondenten vanuit de regio Noord-Holland.

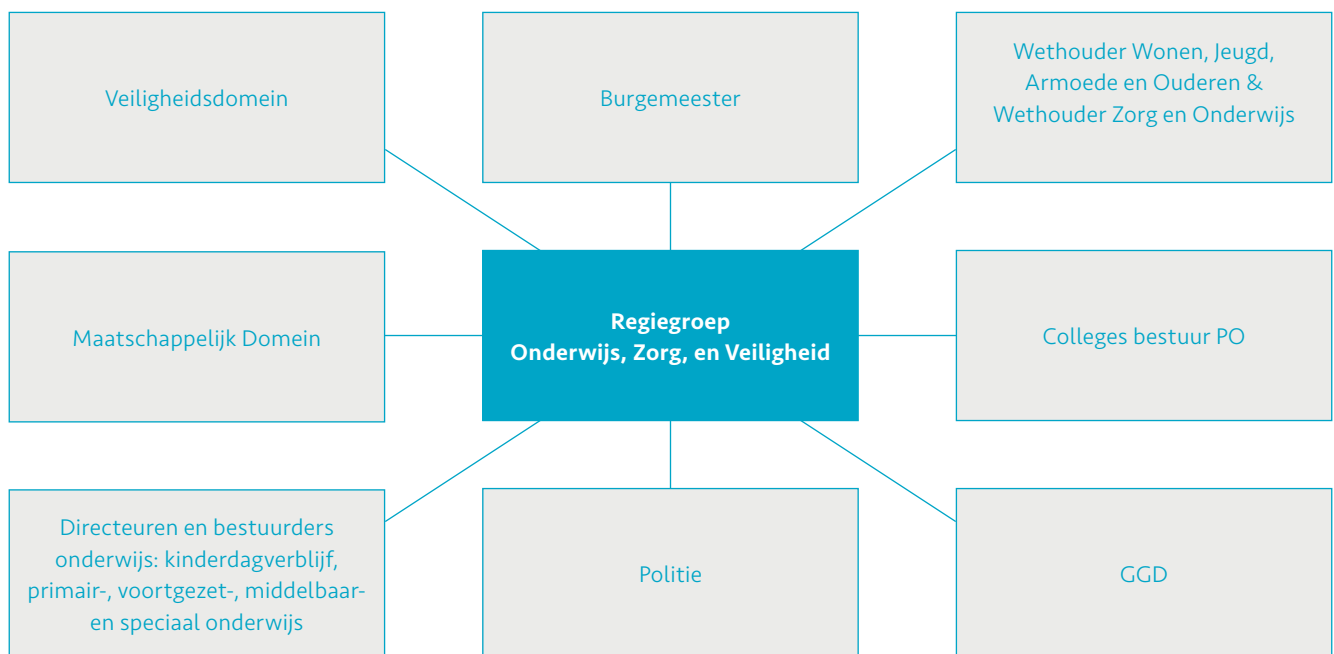
We hebben daarom gezocht naar de spil in de wijk, die ook een wijk overstijgende functie kan hebben. Die zowel kwetsbare jongeren kan bedienen in de ene wijk als in de andere. Deze rol kan het beste worden vervuld door de scholen; zowel als locatie als vindplek voor de doelgroep in de wijk. De school staat in verbinding met de jeugd en ouders uit de wijk waar de school is gevestigd, maar ook met kwetsbare jongeren uit andere wijken die naar deze scholen komen. De school wordt doorgaans geduid als een veilige omgeving die we moeten koesteren en op een goede manier benutten.

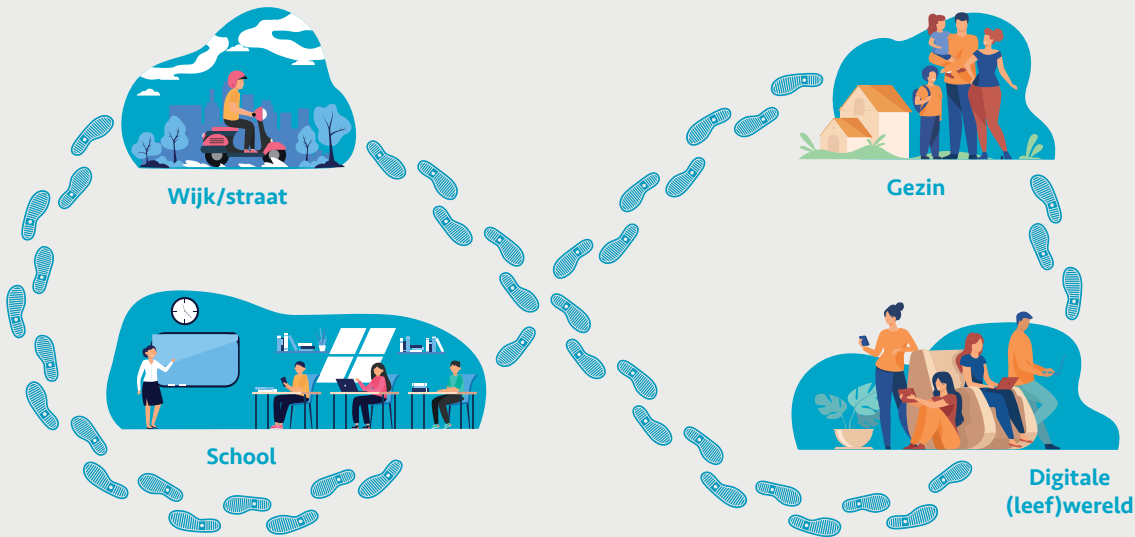
3.4. (Bestuurlijk) draagvlak

Op basis van de interviews is duidelijk geworden dat er een roep is vanuit het veld dat er vooral ingezet moet worden op het verbeteren van het perspectief voor de kwetsbare jeugd in Zaanstad. Tegelijkertijd ligt op stuk beleid voor de jeugd die bewust niet meewerkt en op het criminele pad wil blijven. Vanuit diverse disciplines uit de domeinen Veiligheid, Zorg en Onderwijs worden gedeelde zorgen uitgesproken. Daarnaast heeft een van de scholen onlangs

geëscaleerd richting het college van Zaanstad en aangegeven dat de urgentie hoog is omdat zij jongeren versnelt zien afglijden naar (zware) criminaliteit. Tegelijk worden ambities uitgesproken, namelijk dat men zich wil committeren en inzetten voor een gezamenlijke preventieve aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.

Hieruit voort zien we verstevigde samenwerkingsstructuren ontstaan. Zo is onlangs een regiegroep Onderwijs, Zorg, en Veiligheid gestart met de belangrijkste betrokken partners en het onderwijs om prioriteit te geven aan de aanpak tegen jeugdcriminaliteit. De partners die hieraan deelnemen zijn onder andere:

4. Daadkracht van preventie en repressie, gezamenlijk op weg naar een duurzame aanpak

Gedurende de interviews is gevraagd naar wat de ambitie is voor dit thema. Hieruit komt naar voren dat men een verstevigde aanpak wil, met een gezamenlijke en eenduidige opgave. We doen alvast een voorzet:

Kinderen en jongeren moeten veilig kunnen opgroeien. Jeugdoverlast, -criminaliteit en ondermijning willen we waar mogelijk structureel voorkomen. We doen dit door hen perspectief te bieden, zodat ze de verleiding kunnen weerstaan om het verkeerde pad te kiezen. Echter, bewust genomen verkeerde keuzen leiden tot consequenties.

4.1. Wat hebben we hierin te doen

Om een gezamenlijke ambitie te kunnen vaststellen, vraagt dat om het volgende:

- We willen dat er een eenduidige, gezamenlijke opgave wordt geformuleerd die wordt gedragen door alle partners. Alleen uitspreken dat er draagvlak is, is niet voldoende, het vraagt ook om een inspanningsverplichting vanuit de diverse partijen.
- De aanpak moet dynamisch en duurzaam zijn. Na het indienen van de BOTOC-aanvraag wordt het projectplan vertaald naar een plan van aanpak waarin de ambitie, doelstellingen, acties en randvoorwaarden worden omschreven.
- In het plan van aanpak zijn de taken, rollen en verantwoordelijkheden goed omschreven. Concreet: het regelen van mandaat en beleggen van de regio op de uitvoering.

4.2. Verwezenlijken van de ambitie middels de vijf pijlers

De aanpak is dynamisch en duurzaam. We zien dat trends en ontwikkelingen razendsnel komen en gaan. Daarom richten we ons niet op de korte termijn op een aantal vaste thema's en activiteiten, maar willen we resultaat bereiken op een aantal levensgebieden die er altijd zullen zijn voor de jongeren (hierna genoemd de vier pijlers). Het zal casusafhankelijk zijn bij welke bestaande of nieuwe interventies een effectieve aanpak het best aansluit.

We richten ons op de volgende vijf pijlers:

1. PGA: het gaat hier om een persoonsgerichte aanpak voor jongeren of kinderen die niet in aanmerking komen voor de huidige Zaanse 075 aanpak maar wel een duidelijk risico aanwezig is dat zij in de ondermijnende criminaliteit terecht kunnen komen.
2. Het gezin: door gezinsgerichte ondersteuning te kunnen bieden, zorgen we dat ouders weerbaar worden gemaakt en krijgen zij de handvatten en hulp aangeboden om te voorkomen dat hun kind(eren) afglijdt.
3. De school als centrale plek in de wijk: de school vormt de centrale plek in de wijk die fysiek toegankelijk is voor jongeren, ouders en professionals. In de geprioriteerde wijken zorgen we dat zorg- en veiligheidspartners vanuit een eenduidige opdracht, ieder met hun eigen taken en bevoegdheden, hun werk op straat nog gericht kunnen uitvoeren. Daarnaast betrekken we de lokale ondernemers en bewoners bij de aanpak. Enerzijds om overlast en onveiligheid in de wijk tegen te gaan, anderzijds om jongeren leer- en werkervaring te kunnen bieden.
4. De digitale (leef)wereld: we sluiten aan bij de (digitale) leefwereld van de jongeren. Professionals begrijpen de taal die wordt gesproken en komen zo via een ander kanaal ook weer in contact met de jongeren. We maken de jongeren weerbaar voor de risico's van de online wereld en pakken tegelijk digitale afpersing en andere online criminele activiteiten aan.
5. Leren en ontwikkelen: we monitoren de doelstellingen van de bovengenoemde pijlers en willen leren van het effect van de gepleegde interventies. De best practices en leerpunten houden we niet voor ons zelf maar delen ze met andere gemeenten en geïnteresseerden.

4.3. De algemene randvoorwaarden t.a.v. de vijf pijlers

Voor alle vier de onderdelen gelden de volgende belangrijkste randvoorwaarden om tot resultaat te komen, namelijk:

- De ambitie wordt vertaald naar een heldere opdracht voor onze uitvoeringspartners.
- We betrekken de jeugd in de aanpak en sluiten aan bij hun leefwereld. Professionals, met name politie, jongerenwerk en jeugd-Boa's ervaren dat zij steeds minder in contact komen met de doelgroep.
- Vastgelopen patronen dienen te worden doorbroken. Herhaaldelijk is aangegeven dat er een behoefte is aan een nieuwe kijk op de problematiek. Oftewel vernieuwend inzicht en andere oplossingsrichtingen. We betrekken hiervoor andere partijen die vanuit een

andere invalshoek met een frisse, nieuwe blik met ons meekijken.

- We duiden gezamenlijk de trends en ontwikkelingen en leren begrijpen wat een jongere beweegt (in positieve en negatieve zin). We doen dit met in-, externe partners en de jongeren zelf.
- Er sprake is van een krachtige kernboodschap naar de buitenwereld in de aanpak tegen ondermijnende criminaliteit die wordt uitgedragen door de gemeente en de betrokken partners. Dit doen wij bijvoorbeeld bij het voeren van de campagnes in de (sociale) media.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN, DE VIJF PIJLERS:

5. Pijler 1. Gericht op het individu 'PGA'

PGA betreft een persoonsgerichte interventie met als doel om vroegtijdig te kunnen voorkomen dat jongeren de verkeerde afslag nemen. Aan de hand van een intensief coaching traject bieden we de jongere het perspectief en de ruimte waarin zij hun kansen kunnen benutten, maatschappelijke verantwoordelijkheid durven te nemen en te werken aan hun eigen carrière.

Verschillende partners zien dat jongeren ernstige (gewelds) delicten plegen zonder dat deze jongere(n) nog in beeld zijn geweest. We willen daarom vroegtijdig het risicogedrag kunnen signaleren en hierop kunnen interveniëren, zonder dat hier persé een strafbaar feit aan vooraf moet zijn gegaan.

Zaanstad kent de 075 aanpak gericht op jongeren tussen 12-27 jaar met een strafrechtelijke achtergrond en die dreigen af te glijden naar de criminaliteit. Met deze pijler verbreden we onze inzet naar de doelgroep die nog niet in aanmerking komen voor de 075 aanpak, maar wel de potentie hebben om hierin terecht te komen.

Het betreft hier een aanpak waarbij op basis van wegingscriteria, bestaande uit objectieve zorg en veiligheidssignalen, een intensief coaching traject kan worden opgestart.

De criteria dienen voorliggend te zijn aan de 'harde criteria' van de 075 aanpak. Daarmee voorkomen we overlap en sluiten beide aanpakken naadloos op elkaar aan.

De doelgroep

We verbinden ons niet aan een leeftijdsgrens maar richten ons specifiek op twee life- events en de perioden daartussen:

- De overgang van basis- naar voortgezet onderwijs (vanaf groep 6).
- Van schooltijd naar (voorbereiding op) volwassenheid (studeren, werken, wonen, leven én wettelijke aansprakelijkheid).

We starten met 30 jongeren op basis van de onderstaande criteria. Wanneer blijkt dat minder jongeren in de 075 aanpak terecht komen, biedt dit ruimte om met meer jongeren een PGA op te starten.

Mogelijke criteria om in aanmerking te komen voor het individueel intensief coaching traject (nader uit te werken):

- School drop-outs (risico leerlingen)
- Verdacht maar nog niet veroordeeld
- Broertjes/zusjes van 075 aanpak
- Betrokken zijn bij c.q. getuigen zijn van huiselijk geweld
- Regelmatige verhuizingen
- Ouders in schulden
- Slachtoffer van ronselen, seksuele intimidatie, seksting, etc

Het coaching traject

Het coaching traject houdt onder andere in dat een jongere wordt verbonden aan een coach die hem of haar zo vroeg mogelijk uit de kwetsbare situatie haalt en de ruimte creëert om meer perspectief te bieden en te ondersteunen in het vergroten van hun zelfkennis. Dit creëert zelfvertrouwen waarin zij leren om te gaan met verantwoordelijkheden en op andere duurzame manieren eigenaarschap durven te nemen over hun leven. In het coaching traject maakt de jongere een plan, stelt doelen op en maakt hierover afspraken met bijvoorbeeld de coach, de school, zijn gezinsleden en het sociaal netwerk.

Hier tegenover bestaat de mogelijkheid om in een (financiële) ondersteuning of impuls te voorzien vanuit het project die een positieve prikkel moet geven om op het juiste pad te blijven. Je kunt hier denken aan een geldbedrag dat ten goede moet komen aan een studie, zoals het kwijtschelden van schulden, om in aanmerking te kunnen komen voor een woning en in contact te worden gebracht met werkgevers.

Het motto is en blijft voor niets gaat de zon op. Dat betekent dat we afspraken maken met de jongere. Denk aan het beperken van school- of ziekteverzuim, accepteren van zorg en ondersteuning of dat afspraken moeten worden nagekomen met de werkgever.

Monitoring

Het monitoren van deze pijler is gericht op de indicatoren zoals:

- Meer zicht op de doelgroep die in aanmerking komen voor een PGA. Dit leidt in eerste instantie (tijdens de opstart) tot verhoogde instroom.
- Het verminderen van de doorstroom naar de huidige 075 aanpak.
- Vermindering van politiecontacten bij de jongeren uit de PGA.

De nulmeting en beoogde resultaat worden nader ontwikkeld.

Begroting 2020-2021-2022

€ 343.100,-

6. Pijler 2. School als centrale plek in de wijk

De school is een veilige plek in de wijk waar met jongeren en ouders in contact kan worden gekomen, waar zij weerbaar worden gemaakt en wat een vindplek is van signalen die duiden op (crimineel) risicogedrag. Dit veilige gevoel moet er zijn, ook buiten de grenzen van het schoolterrein. De school is tegelijk een fysieke locatie waar jongeren en ouders uit verschillende (kwetsbare) wijken samen komen die nog veel breder benut kan worden dan alleen voor het les geven. Het is de plek waar verbinding tot stand wordt gebracht tussen de verschillende disciplines onderling en de doelgroep.

Op de school

We zien nu dat de scholen grotendeels leegstaan wanneer de schoolbel is gegaan. We kunnen de beschikbare ruimtes veel beter benutten voor naschoolse activiteiten. Denk aan huiswerkbegeleiding, sport en cultuur maar ook aan een plek waar zorg- en veiligheidspartners in contact komen met de jongeren. Het is makkelijker om te zeggen 'ik blijf ff hangen op school' dan 'ik heb een gesprek met ... hulpverlener'. Daarom blijft de school als locatie toegankelijk wanneer de schoolbel is gegaan. Voor kinderen, jongeren, ouders en professionals.

Het bereik van de school reikt verder dan alleen de leerlingen die in de wijk wonen. Door een match te maken tussen de risicojongeren en waar zij ingeschreven zijn op school, kunnen we bepalen welke scholen we extra kunnen ondersteunen in het weerbaar maken van deze doelgroep.

We willen bijdragen aan de inclusieve school, waarin leerlingen die extra aandacht nodig hebben dat krijgen binnen het reguliere onderwijs en kan worden voorkomen dat zij doorstromen naar (voortgezet) speciaal onderwijs. We doen dit door de scholen nauw te betrekken bij de aanpak en aan te sluiten in de behoefte, zodat zij zich kunnen blijven richten op het didactisch en pedagogisch klimaat.

We doen dit op de volgende onderdelen

- Signaleren van en omgaan met risicogedrag. Trainen van leerkrachten in het kader van deskundigheidsbevordering en aanreiken van tools in wat zij kunnen doen bij risico- en grensoverschrijdend (crimineel) gedrag.
- We stellen de middelen beschikbaar ten behoeve van acties en interventies zoals het versterken van het huidige trainingsaanbod aan leerlingen op het gebied van weerbaarheid. Bestaande en bewezen methoden rondom dit thema worden gecombineerd met innovatieve ideeën die aansluiten bij de behoefte van de scholen. Het aanbod wordt flexibel ingezet op de scholen waar dat nodig is. Het aanbod wordt gedragen door het jongerenwerk, politie en ervaringsdeskundigen/(jongeren als)rolmodellen. Daarmee worden de partners direct zichtbaar en benaderbaar voor de jeugd. Te denken valt aan de politie op vaste momenten aanwezig te laten zijn op de school of de jeugd zelf een presentatie te laten voorbereiden om de politie een kijkje te geven in hun leefwereld. Zo raakt de jeugd meer vertrouwd met het gezag, en de politie met de jeugd.
- Studiezalen voor life coaching, huiswerkondersteuning en talentontwikkeling. Vanuit het Pact Poelenburg/Peldersveld is het idee opgeworpen om Studiezalen beschikbaar te stellen waar de kinderen terecht kunnen. Dit wordt gefinancierd vanuit Rijksgelden (Gelijke Kansen Alliantie). Vanuit de preventieve aanpak ondermijning willen we kijken naar de mogelijkheden om dit uitbreiden naar andere wijken en daarbij de school als fysieke locatie te gebruiken.
- We willen de participatie in sport en andere vrijetijdsactiviteiten verhogen, deelname aan professioneel begeleide vrijetijdsactiviteiten hebben een beschermende werking op de jongere(n). Ter illustratie: In IJsland is de positieve invloed op het middelengebruik gebleken. In Reykjavik ontvangen alle jongeren jaarlijks een vrijetijdspas waar een bedrag op staat, zij kunnen de vrijetijdspas gebruiken voor georganiseerde sportlessen en culturele activiteiten.

De doelgroep

We richten ons vooralsnog op de middelbare scholen, praktijkscholen en voortgezet speciaal onderwijs in Zaanstad Noord en Zuid waar we met bovengenoemde onderdelen de preventieve aanpak willen opzetten. Wanneer blijkt dat ook de basisscholen baat hebben bij de interventies die we hier voorstellen, dan kunnen we ook die scholen bij dit plan betrekken.

Het gaat hier in de eerste instantie om de volgende scholen:

- Pascal college Zuid (Zaanstad Zuid)
- Praktijkonderwijs de Faam (Zaanstad Zuid)
- Altra college (Zaanstad Noord)

Aantal leerlingen die we willen bereiken: 500

In de wijk van de school

We willen in de wijk gerichte interventies uitvoeren om de algehele veiligheid(sbeleving) te vergroten. Uit enquêtes gehouden onder leerlingen is bijvoorbeeld gebleken dat zij zich in de wijk rondom school en o.a. op het station onveilig voelen. Om tot een gerichte interventie te komen is het uitvoeren van een schouw en het opstellen van een veiligheidsanalyse een effectief middel. Naar aanleiding van de soort en omvang van incidenten, overtredingen en de veiligheidsbeleving van leerlingen, personeel, ouders en omwonenden kan vervolgens een plan van aanpak worden opgesteld. Het betrekken van de veiligheidscoördinator van de school, de wijkagent en de jeugdboa's en mogelijk ter ondersteuning het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) behoort tot de mogelijkheden. De BOTOE-middelen zetten we hier o.a. in om de capaciteit van de jeugdboa's te versterken en te vergroten. Daarnaast voegen we de inzet van straatcoaches aan toe om jeugdoverlast tegen te gaan.

Verstevigen van de inzet van sociaal werk in de wijk

Op en in de omgeving van de school, zoals in de wijk, op het station of de supermarkt en op de sportclub, willen we het sociaal werk (jongerenwerk), in samenwerking met de jeugdboa's en politie effectief in kunnen zetten. We versterken de inzet door hen te laten werken vanuit een eenduidige opdracht, ieder met hun eigen taken en bevoegdheden. We creëren hierin één set normen en waarden en één gezamenlijke pedagogische visie.

Verstevigen aanpak criminele uitbuiting

Het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) heeft een peiling onder 277 Nederlandse scholen gehouden om meer zicht te krijgen op de aard en omvang van criminele uitbuiting onder Nederlandse jongeren. Uit het onderzoek bleek dat er bij een meerderheid van de scholen (63%) zorgen zijn over de criminele uitbuiting van hun leerlingen. De zorgen gaan in hoofdzaak om drugshandel en het ronselen van steeds jongere leerlingen. De meningen onder de Zaanse respondenten zijn verdeeld óf er sprake is van een vrijwillige keuze door de jongere(n) of dat we te maken hebben met dwang. De cijfers zijn nog niet beschikbaar en door de tussenkomst van Corona niet representatief. De gemeente Zaanstad wil dit verder verkennen en naast een preventieve aanpak ook een repressieve (innovatieve) aanpak hanteren gericht op de leiders en kopstukken om zo hun negatieve invloed op de jeugd te verminderen of op te heffen. Te denken valt aan status verlagende maatregelen, zoals in beslagname van luxe goederen.

Samenwerking met de lokale ondernemers

We zoeken de samenwerking op met het bedrijfsleven. We kijken vooral ook naar de plaatselijke ondernemers, winkeliers, winkelcentra die een positieve beïnvloeding hebben op de jeugd. Zowel in het tegen gaan van overlast als inzicht te geven in de kansen die er zijn in het werkende leven.

In de aanpak tegen overlast en criminaliteit maken we zoveel mogelijk gebruik van de initiatieven die er al zijn. Als voorbeeld neemt een winkelketen zelf het initiatief door een leeftijdscheck te doen bij de verkoop van keukenmessen. We willen dit soort initiatieven omarmen, toetsen op het succes en de lobby starten om andere winkeliers te verleiden hetzelfde te doen.

Tegelijk kijken we of we binnen schoolverband met de plaatselijke ondernemersactiviteiten kunnen ontplooiën die voor de jongeren een positieve uitdagingen kunnen zijn in het kader van leer- en werkervaringen. Bij de begeleiding maken we gebruik van positieve rolmodellen, voorbeeld stages en lokale interessante initiatieven, die voor hen inspirerend kunnen zijn. Dat vraagt een langdurige inzet.

Campagnes en preventieve acties tegen ondermijning

Het meest succesvol zijn campagnes waarvan de inhoud en vorm op voorhand al gedragen wordt door een vertegenwoordiging van de doelgroep. Het betrekken van de jongeren, lering trekken uit de (bestaande) interventies en lokale afstemming is dus essentieel en zorgt voor de juiste prioritering. Nader uit te werken in het plan van aanpak.

Monitoring

We willen met deze pijler bijdragen aan de volgende doelstellingen:

- Een verminderde doorstroom naar het (V)SO
- Verminderen van aantal drop-outs op scholen
- Verbetering van (12-) citotoets resultaten
- Stijging aantal startkwalificaties
- Stijging aantal ondernemers die zich verbindt aan deze aanpak
- Verhogen veiligheidsbeleving van de jongeren

Deze doelstellingen zullen in het uiteindelijke plan van aanpak verder worden gespecificeerd.

Begroting 2020-2021-2022

€ 620.800,-

7. Pijler 3. Gezinsgerichte aanpak

De derde pijler richt zich op de kwetsbare gezinnen. We willen dat ouders en opvoeders bewust worden van het risicogedrag van hun kroost en de handvatten krijgen in de opvoeding. Daarin staat voorop dat de basis op orde moet zijn om te kunnen voorkomen dat het kind niet het verkeerde pad inslaat en dat er voldoende motivatie is in het gezin om de opvoedsituatie te gaan verbeteren.

De gezinsgerichte aanpak varieert van simpele handvatten tot bewezen en innovatieve gezinsgerichte methoden om voorliggende problematiek aan te kunnen pakken.

Met de BOTOE-gelden investeren we in de volgende onderdelen:

- Ouders zijn bewust van het risicogedrag en hun invloed hierop. Krijgen hiervoor de handvatten aangereikt. We benutten hierin de school als veilige plek waar de ouders terecht kunnen.
- We starten een pilot door de inzet van effectief bewezen gezinsgerichte methoden in te zetten bij de doelgroep uit de individuele aanpak, wanneer de risico's (huiselijk geweld, armoede door werkloosheid en schulden, criminele ouders etc.) in het gezin een voorspellende factor vormen voor delinquent gedrag bij kinderen.
- We gaan meer differentiëren in de benadering van verschillende (forensische) problematiek, zoals de multiproblem gezinnen en criminele families. Dit doen we bijvoorbeeld via opleiding en training van onze professionals uit sociaal wijkteams en jeugdteams. We hanteren hierin de out of the box methodes of 'verborgen oplossingen'. Daarmee zorgen we dat het gezin kan werken aan het op orde krijgen van de basis op verschillende leefgebieden, waarbij gedacht wordt vanuit oplossingen en niet vanuit regelgeving (denk aan het niet stop zetten van de uitkering en het faciliteren van vervoer naar werk).
- Een optie is faciliteren van de moeders in 'meet en greet': moeders ontmoeten elkaar, delen hun ervaringen, bedenken oplossingen hoe het anders kan, 'ondernemen met problemen'.

Doelgroep

Dit kunnen ouders of gezinnen zijn van de PGA, de 075 aanpak, maar ook daarbuiten wanneer bijvoorbeeld een school of ouders zelf aangegeven behoefte te hebben aan een van de bovengenoemde interventies. We richten ons hier de komende twee jaar op 30 gezinnen. Afhankelijk van de vraag en de benodigde interventie kan dit aantal worden bijgesteld.

Monitoring

Met deze pijler willen we onder andere bijdragen aan:

- Aantal ouders die we bereiken met deze aanpak;
- Verminderen van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Verminderen van aantal jeugdbeschermingsmaatregelen (zoals uithuisplaatsingen en OTS);
- Minder ouders in de schulden en in de bijstand.

Begroting 2020-2021-2022

€ 237.600,-

8. Pijler 4. De digitale (leef) omgeving van de jeugd

We willen meer in contact komen met de jeugd door hun digitale leefwereld te leren kennen, zonder hier direct onderdeel van te moeten zijn. Dit zorgt ervoor dat we begrijpen wat er onder de jongeren speelt, wat hun motieven en beweegredenen zijn om bepaalde keuzes en afslagen te kiezen in hun loopbaan. Tegelijk willen we de digitale risico's vroegtijdig kunnen inschatten en hierop kunnen inspelen. Zowel het weerbaar maken van de jongeren tegen deze risico's als repressief kunnen optreden wanneer sprake is van digitaal geweld, afpersing en ondermijnende criminaliteit.

Jongeren besteden steeds meer tijd op sociale media zoals Instagram, Snapchat, TikTok, Whatsapp, YouTube en gesloten forums. De digitale wereld brengt risico' met zich mee maar niet te vergeten ook kansen. Het is essentieel om de kwetsbare doelgroep weerbaar te maken tegen de risico's en als professional de aansluiting te vinden bij deze leefwereld.

De kansen

Het digitaal infiltreren in de positieve zin van het woord geeft de mogelijkheid om zicht te krijgen op wat jongeren belangrijk vinden, wat hun kwaliteiten zijn, waar hun te ontwikkelen talenten liggen en deze dan ook te benutten.

Met de digitale benadering kun je op een laagdrempelige wijze een groot deel van de doelgroep bereiken.

Deze interventie vereist een nieuwe aanpak van de professionals. Om in contact te komen, leren begrijpen wat er speelt en leeft onder de jongeren moet je de jongeren aan het woord laten en hen betrekken. Er ligt dus een taak om de jongere(n) uit te dagen om volwassenen kennis te laten maken met hun leefwereld en samen initiatieven te ontplooiën waarbij het voornamelijk zal gaan over tijdsbesteding en (toekomst)perspectief. De gemeente Zaanstad is momenteel in de verkennende fase waarna de interventie nader kan worden uitgewerkt.

De risico's

Digitaal aansluiting vinden betekent ook zicht op de belevingswereld van de jongeren op het gebied van (straat) cultuur, groepsdruk, trends en ontwikkelingen, signaleren zoals een op handen zijnde vechtpartij, intimidatie, exposing en middelengebruik. Voorheen was veel meer zichtbaar op straat wat er gebeurde, nu heeft zich dat voor een belangrijk deel verplaatst naar online. In het huidige tijdsbeeld hebben we te maken met fenomenen zoals Blue Whale Challenge, een zelfdestructief opdrachtspel en de Drillraps. De video's waarin rappers met verholde gezichten gewelddadige teksten, beledigingen en bedreigingen uiten terwijl zij schietgebaren maken en wapens zoals machetes bij zich dragen. Deze drillraps worden ook in de gemeente Zaanstad geproduceerd.

Onder de respondenten zijn de meningen of de kwetsbare jongeren en of de video's ook daadwerkelijk aanzetten tot geweld verdeeld en landelijke cijfers zijn er nog niet. Van verschillende kanten verschijnen wel berichten dat het aantal incidenten stijgt.

Met de BOTOOC gelden investeren we in het weerbaar maken van kwetsbare jongeren tegen de online risico's.

Daarnaast maken we het mogelijk om de informatie uit te wisselen en kennis te delen en verkennen we de mogelijkheden van digitaal redden. Zo krijgen we meer zicht op de misstanden die zich in de digitale wereld afspelen en kunnen we de online criminaliteit voor zijn.

Monitoren

Dit is een nieuw terrein waar we ons op willen begeven. Daarom zullen we nog nader ontwikkelen op welke wijze we het effect van deze pijler kunnen monitoren.

Begroting 2020-2021-2022

€ 175.250,-

9. Pijler 5. Leren en ontwikkelen, regie op een dynamische aanpak

We moeten meegaan met de trends, proactief kunnen inspelen op gebeurtenissen en incidenten en hiervan leren. De aanpak is dynamisch en hoeft zich komende vier jaar niet te beperken tot één gebied of school. Wanneer de problemen zich verplaatsen, speelt de aanpak hierop in.

9.1. Monitoren van de aanpak

Om goed zicht te houden op de voortgang en de ontwikkelingen vraagt dit om:

1. Samenbrengen van informatie vanuit verschillende bronnen: (door)ontwikkelen van integraal jeugd en veiligheid dashboard.
2. Gezamenlijk duiden van informatie en gebeurtenissen:
 - i. Benut de informatie van de straat, uit de klas en vanuit de gepleegde interventies. Til het naar abstracter niveau en leg verbanden tussen oorzaak, gebeurtenis en gevolg.
 - ii. Kijk op de problematiek: we betrekken een andere partij die een frisse blik werpt op het onderwerp en anderen anders leert denken: we doorbreken de vaste

patronen en waar dat nodig is doen we het anders dan wat we deden.

3. Bijstellen van de aanpak binnen de vier bovengenoemde pijlers.

Een onderdeel van de monitoring kan bestaan uit een jaarlijkse enquête onder de jongeren waarbij we lering kunnen trekken uit de bewezen succesvolle community-based preventieve IJslandse aanpak.

9.2. Best practices en het delen in de Regio

Gemeente Zaanstad neemt o.a. deel aan de projectgroep 'Dealende Jeugd' uit het Regionaal Versterkingsplan Noord-Holland 2019-2021. Dit project beperkt zich niet slechts tot

de 'dealende jeugd' zoals de titel doet vermoeden. Zij richten zich op het voorkomen van de aanwas van jongeren in de (drugs)criminaliteit. Partners in dit project naast de aangesloten gemeenten zijn RIEC, OM en politie. Vanuit het project wordt analyse- en onderzoekcapaciteit ter beschikking gesteld en daarnaast een verbindende rol in het delen van kennis en best practices in de regio en daarbuiten.

We willen onze best practices niet voor ons zelf houden. We delen ze binnen en buiten de regio aan de hand van tools en brengen een periodieke nieuwsbrief uit over de Zaanse aanpak BOT in 075.

Begroting 2020-2021-2022:

€ 86.400,-

9.3. Opdrachtgeverschap, Projectleider preventieve aanpak ondermijning

Om goed zicht te houden op de voortgang en de doelstellingen te bewaken stellen we binnen de gemeente een projectleider aan. Deze projectleider is verantwoordelijk voor het gezamenlijk vaststellen van de ambities en bijhorende verplichtingen, is kwartiermaker in de verbinding tussen de verschillende domeinen en zorgt dat ieder zich houdt aan de afspraken die de aanpak met zich meebrengt. De projectleider stelt het plan van aanpak op voor de komende twee jaar dat voortvloeit uit dit projectplan en stelt deze bij op basis van jaarlijkse evaluatie. Hij of zij is tevens contactpersoon voor het ministerie t.b.v. verantwoording en de landelijke uitrol.

Begroting 2020-2021-2022

€ 172.500,-

10. Financiële middelen

Overzicht financiële middelen				
Pijler	Actie	2020	2021	2022
Pijler 1	Persoonsgerichte Aanpak Financieel alternatief	€ 6.700	€ 130.400 € 37.800	€ 130.400 € 37.800
Pijler 2	Op school <ul style="list-style-type: none"> • Omgaan met signalen • Weerbaarheid • School als fysieke locatie 	€ 1.600	€ 127.600	€ 127.600
	In de Wijk <ul style="list-style-type: none"> • Straatcoaches • Jeugdboa's • Samenwerking lokale ondernemers • Campagnes en acties 	€ 5.600	€ 179.200	€ 179.200
Pijler 3	Gezinsgerichte aanpak <ul style="list-style-type: none"> • Handvatten • Gezinsgerichte methoden • Verborgene oplossingen 	€ 7.600	€ 115.000	€ 115.000
Pijler 4	Digitale (leef)wereld <ul style="list-style-type: none"> • digitale weerbaarheid • pilot digitale handhaving 	€ 4.650	€ 85.300	€ 85.300
Pijler 5	Leren en ontwikkelen van nieuwe inzichten en uitkomsten data-analysen		€ 43.200	€ 43.200
Opdrachtgeverschap	Projectleider	€ 12.500	€ 80.000	€ 80.000
Totaal		€ 38.650	€ 798.500	€ 798.500
Eindtotaal				€ 1.63.650

Cofinanciering

Vanuit het ministerie is de eis neergelegd dat voor 1/3 van de begroting cofinanciering beschikbaar is. Na de eerste verkenning van de cofinanciering blijkt dat de gemeente Zaanstad ruimschoots kan voldoen aan de eisen van het ministerie. Zij stellen cofinanciering beschikbaar in de vorm van inzet, middelen en/of voorzieningen. Bij de verantwoording zal dit onderdeel nader worden uitgewerkt en gespecificeerd.

Voor de genoemde plannen en interventies ziet de cofinanciering er op dit moment als volgt uit:

- 2,5 fte vanuit het team Openbare Orde en Veiligheid. Dit betreft inzet van zowel adviseurs ondermijning als jeugd & veiligheid en daarnaast de nodige juridische expertise. € 229.010,- (schaal 11)
- 2 fte jeugd BOA, extra inzet op jeugd en specifiek op de genoemde wijken en jongeren. € 144.922,- (schaal 9)
- 0,5 fte vanuit de Zaanse O75 aanpak wordt expertise en kennis ingebracht in dit project. € 45.802,- (schaal 11)
- 1 fte bestaande uit 5 maal 0,2fte. Elke pijler krijgt een (interne) eigenaar die vanuit de organisatie wordt geleverd. € 91.604,- (schaal 11)

Bijlage

Maatregelen en bestaande initiatieven	
Maatregel en bestaande initiatieven	Toelichting
075 Aanpak	De aanpak van criminaliteit en overlast door jongeren is een prioriteit uit het integraal veiligheidsplan. Deze prioriteit heeft onder andere geleid tot verdere inzet op de 075 aanpak en het verder ontwikkelen van de jongeren-netwerkoverleggen (JNO). Zaanstad is in 2018 gestart met het opzetten van de 075 aanpak, een door de gemeente Zaanstad bestuurlijk geprioriteerde aanpak, waarin vanuit stedelijke regie een persoonsgerichte aanpak wordt uitgerold in samenwerking met betrokken ketenpartners en het Zorg en Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland. Doel van de 075 aanpak is gedragsverandering, recidivebeperking en voorkomen dat broertjes en zusjes afglijden. Aan de 075 Aanpak nemen de volgende partijen actief deel: gemeente Zaanstad (alle afdelingen die zich bezighouden met veiligheid, jeugd en zorg), Zorg en Veiligheidshuis Zaanstreek Waterland, politie, Openbaar Ministerie, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming, Justitieel Complex Zaanstad, Raad voor de Kinderbescherming, Veilig thuis, Jeugdzorg Bureau Regio Amsterdam, de William Schikker Groep, Spirit, De Waag, jeugd- en sociale wijkteams Zaanstad.
Jongerennetwerkoverleg (JNO)	In het JNO worden overlastsituaties en individuele jongeren besproken. De afdeling OOV heeft binnen dit overleg een adviserende rol op het gebied van openbare orde en veiligheid en het voorzitterschap van het JNO ligt bij afdeling vangnet. Vangnet herijkt in 2020 het 7-stappenmodel om te kijken of verdere ontwikkeling van de aanpak van overlastgevend jeugdgroepen nodig is en onderzoekt hoe de doorontwikkeling van het jongerenwerk eruit moet zien.
Veiligheid in wijken	De afdeling OOV zet zich actief in om veiligheid zichtbaar te maken bij wijkbewoners en in contact te treden over dit onderwerp. Doel is om de zelfredzaamheid van bewoners van Zaanstad te vergroten. Hierover gaat het team laagdrempelig in gesprek.
Programma Kansrijke Start 2019-2021	Verschillende situaties of kwetsbaarheden hebben invloed op de mate waarin het kind een risico loopt op een minder goede ontwikkeling, al vanaf het moment van conceptie. Wanneer (aanstaande) zwangeren of ouders te maken hebben of krijgen met minder gunstige situaties of kwetsbaarheden, of een combinatie daarvan, dan is er sprake van een hoger risico op problemen rond de zwangerschap of geboorte. Deze werkgroep bestaat uit het Jongerenloket (gemeente Zaanstad), Straathoekwerk (GGD), Jongerenwerkers (Sociale wijkteams), jongeren ervaringsdeskundigen (RCO de Hoofdzaak).
Programma Nu Niet Zwanger	Het programma Nu Niet Zwanger ondersteunt kwetsbare mensen (m/v) een bewuste keuze te maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Hulpverleners begeleiden cliënten actief, te beginnen met een eerlijk gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. Zij sluiten daarbij aan bij de dagelijkse leefwereld van de cliënt en verkennen met hen welke vragen, emoties, ideeën en drempels er bestaan. Ervaringen en best practices uit de regio worden direct benut om het programma landelijk verder te ontwikkelen. Het landelijk programma bestaat uit drie personen (het kernteam) die worden aangevuld met de kwartiermakers. Het kernteam bewaakt het programma op inhoud, kwaliteit en het proces ten aanzien van de landelijke uitrol en de kwartiermakers begeleiden regio's die met het programma starten bij de lokale invulling van Nu Niet Zwanger.
Het onderwijsachterstandenbeleid	Het centrale uitgangspunt van het onderwijsachterstandenbeleid van de gemeente Zaanstad is dat alle kinderen een gelijke kans krijgen tot ontwikkeling en ontplooiing en dat ieder kind veilig, gezond en met plezier opgroeit. In het beleid wordt de nadruk gelegd op kinderen die in achterstandssituaties verkeren, waarvan de sociale omstandigheden, de omgeving waarin zij opgroeien en de kansen die zij in de thuissituatie krijgen, aanvulling en versterking nodig hebben om van 'gelijke kansen voor ieder kind' te kunnen spreken. De gemeente voert een stevige regie op het onderwijsachterstandenbeleid dat in samenspraak met de schoolbesturen, kinderopvang en GGD/JGZ tot stand is gekomen.
Zomerscholen en verlengde schooltijd	Door de coronacrisis is het risico vergroot dat leerlingen minder leren dan we van ze gewend zijn. Het geldt in het bijzonder voor leerlingen die moeite hebben om motivatie voor het leren op te brengen. Maar ook leerlingen in een lastige thuissituatie, bijvoorbeeld die geen laptop hebben of die in een onveilige omgeving verkeren, hebben een grotere kans dat ze achterlopen met hun schoolstof ten opzichte van andere leerlingen. Leraren kunnen ook (diagnostische) toetsen inzetten om te achterhalen in hoeverre leerlingen achterlopen.

<p>Project lokale aanpak ondermijning jeugd en jongeren door jongerenwerk, veiligheid, onderwijs en ondernemers</p>	<p>Het doel van het project is om jongeren in vier gemeenten in Nederland (Alphen aan de Rijn, Culemborg, Lelystad en Zaanstad) te helpen en te ondersteunen en voorkomen dat zij afglijden naar criminaliteit of andere negatieve effecten die van invloed zijn op hun groei naar volwassenheid. Het doel is om dit op lokaal niveau aan te pakken met inzet van relevante partners, focus op relevantie thematiek, doelgroep en/of wijken of buurten.</p> <p>De drugshandel en het gebruik ervan is in Zaanstad voor jongeren een opstap naar de criminaliteit. Dat begint op jongere leeftijd en start met kleine klusjes, die als snel geld opleveren. De problematiek begint al op leeftijd van 10-12 jaar en ook als deze kinderen van de basisschool naar het voortgezet onderwijs gaan. Het doel in dit project voor Zaanstad is een intensievere en betere samenwerking tussen jongerenwerk en scholen.</p>
<p>Programma aanpak ondermijning Noord-Holland. Projectplan dealende jeugd</p>	<p>Het project wordt uitgevoerd binnen de eenheid Noord-Holland. Binnen het Programma Aanpak Ondermijning Noord-Holland bestaat een relatie met het project Productielocaties Drugs, Maritieme Smokkel, Intensivering Afpakken en (criminele) Uitbuiting. Van het programma NH Samen Veilig maakt het project Zorg en Veiligheid deel uit waarmee een deel van het project Dealende jeugd zal worden verbonden (de preventieve kant).</p>
<p>Pact Poelenburg Peldersveld 2020-2040</p>	<p>Poelenburg en Peldersveld kennen een rijke en roemruchte historie. Door de jaren heen is er al veel over deze twee wijken geschreven en hebben zij helaas vaak negatief de media gedomineerd. Hoge werkloosheid, kansengelijkheid en veel kinderen met een taalachterstand. Met het actieplan zijn stappen gezet en successen geboekt. Er is bijvoorbeeld stevig ingezet op het verkleinen van kansengelijkheid, de uitstroom van mensen met een bijstandsuitkering en het terugdringen van de criminaliteit. Dit plan is een gezamenlijk plan met het Sociaal Wijkteam, het Jeugdteam, BewonersBedrijf en het Centrum Jong. Ook de politie, schoolbesturen en woningbouwcorporaties hebben hun commitment aan dit plan gegeven.</p>
<p>Straathoekwerk</p>	<p>Straathoekwerk is een team van de GGD dat zich inzet voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 27 jaar uit Zaanstad. Enerzijds zijn er medewerkers die op straat werken, anderzijds wordt individuele hulp en dienstverlening geboden. Jongeren die vragen en/of problemen hebben op het gebied van huisvesting, financiën, dagbesteding, relaties, problemen met ouders, verslavingen etc. kunnen langskomen bij het straathoekwerk. Straathoekwerk werkt samen met diverse andere organisaties, zoals het Jongerenloket, de gemeente, het onderwijs, de politie, de GGZ, wijkmanagement, welzijnsorganisaties, woningbouwcorporaties, Sociale Wijkteams, Jeugdteams en andere hulpverleningsinstanties.</p>
<p>Het Jeugd Preventie Programma</p>	<p>Het Jeugd Preventie Programma (JPP) is voor jongeren van 10 tot 23 jaar uit de gemeente Zaanstad en biedt kortdurende trajecten aan jongeren op het gebied van school, werk, vrije tijd, gezin, vrienden, gezondheid, huisvesting en/of financiën. Het Jeugd Preventie Programma werkt samen met Straathoekwerk, Jeugdteams, de scholen, Leerplicht, GGD, jeugdartsen, Bureau Halt, het Jongerenloket, Brijder, Lucertis, de Opvoedpoli, huisartsen en Centrum Jong.</p>
<p>Pilot 'Get a Grip'</p>	<p>Met de pilot 'Get a Grip' worden jongeren geholpen met hun financiën en om grip te krijgen op een goed toekomstperspectief. De pilot maakt een doorstart voor tenminste twee jaar. Zaanstad werkt samen met de Kredietbank om de schulden van jongeren af te kopen. De Kredietbank maakt afspraken met hun schuldeisers en de gemeente schiet de kosten voor. Met de jongeren worden afspraken gemaakt om aan hun persoonlijke doelen te werken. Al eerder zijn Straathoekwerk en het Sociaal Wijkteam aangesloten en dit jaar komt het Jongerenloket en stichting ONSbank erbij. Hierdoor zijn er naast individuele begeleiding in het traject nu ook groepssessies, waarbij het Jongerenloket zich richt op praktische zaken zoals sollicitatietraining en ONSbank zich richt op het verkennen van persoonlijke talenten en het vergroten van het zelfvertrouwen. Deze pilot is gericht op Zaanse jongeren tussen de 18 en 27 jaar.</p>
<p>Jongerenwinkel</p>	<p>Veel jongeren die opgroeien in Poelenburg en Peldersveld kennen niet alle mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding of (voorbereidingen op) werk of opleiding. In de jongerenwinkel worden ze aangespoord om vanuit hun eigen kracht te werken aan hun toekomst. Ze zijn mede-eigenaar van de activiteiten, die ze kiezen samen met de aangesloten partners. Denk aan een rapcursus met SZ Alliance, muziek maken via Fluxus of een workshop presenteren door Hogeschool Inholland. Naast de activiteiten in groepsverband, kunnen er ook op individuele basis gesprekken plaatsvinden met bijvoorbeeld een jongerenwerker of iemand van het Jongerenloket of Straathoekwerk.</p>

gemeente Zaanstad
Afdeling Communicatie

Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam
Postbus 2000, 1500 GA Zaandam

T14 075
antwoord@zaanstad.nl
www.zaanstad.nl

